

EL LENGUATGE

Partir

D'una banda, hi ha qui es mira el verb *partir*, amb el significat "anar-se'n", com si fos un barbarisme —un castellanisme, o potser un gal·licisme—, i d'una altra, hi ha qui l'usa mab la mateixa freqüència que el castellà o el francès —dit, potser, més exactament, que es deixa influir per l'ús d'aquestes llengües, especialment, és clar, en les traduccions. Que l'ús del verb *partir*, significant "anar-se'n", és del tot legítim, és una cosa fora de dubte: és el que trobem habitualment en tots els nostres escriptors medievals, i n'hi ha prou d'obrir a l'atzar, per exemple, la *Crònica de Muntaner* o la de Desclot per descobrir-ne un exemple sense trigar gaire. El *Libre de meravelles*, de Lluï, comença dient: *Com Félix fon partit de son pare...* Però també és cert que la llengua moderna ha anat abandonant l'ús del verb *partir* amb aquest valor, el qual, per tant, malgrat totes les patents de catalanitat indiscutible, es pot interpretar fàcilment com un cas d'influència castellana o francesa; considerant que en castellà i en francès aquest ús que comentem és molt més vivaç que en el català modern. El verb *partir*, "anar-se'n",

doncs, resta com una possibilitat perfectament vàlida, a què tothom pot recórrer lliurement, sense oblidar, però, quina ha estat la tendència de la llengua, i procurant no supeditar-se a les influències a què ens hem referit.

En la llengua moderna, la manera més normal d'expressar la idea en qüestió és amb el verb *anar-se'n*, que, de fet, ja trobem en la llengua medieval, en concurrència amb *partir*: *Manà a l'abadessa que els digués que se n'anassen (Curial e Güelfa)*. Més modernament, ha esdevingut també habitual *marxar*, que primitivament significava més aviat, com en francès, "caminar". Hi ha qui es mostra reticent envers l'ús de *marxar* amb el mateix valor que *partir* o *anar-se'n*, però si bé no és, certament, convenient de recórrer-hi sistemàticament —com algú fa—, tenint en compte que es tracta d'una idea tan elemental, a què convé referir-se tan sovint, i que el Diccionari Fabra l'admet clarament, no hi ha cap raó per a prescindir-ne. Narcís Oller, per exemple, l'usava, ja habitualment. I, per a certs casos, hi hauríem d'afegir *sortir*, que alguns diccionaris de sinònims obliden: *A quina hora surt, el tren? Sortirem a punta de dia.* Així mateix, cal tenir en compte el substantiu *sortida* —per exemple, *l'hora de sortida*—, molt útil com a concurrent dels derivats de *partir*: *partida* i *partença*.